

СРЪБСКИ КАЛЕНДАР

325 г.

- от рождението на Гаврил Стефанович Венцлович (1680–1749) – книжовник, преписва часослови, жития, псалми, поучителни слова, преводи и компилации, в които се открояват барокови елементи.

250 г.

- от смъртта на Мануило Козачински (1699–1755) – един от основоположниците на сръбския театър. Неговата барокова пиеса “Трагикомедия” (“Трагедокомедия”) е посветена на сръбския владетел Урош V.

225 г.

- от рождението на Милован Видакович (1780–1842) – първия сръбски романист.

150 г.

- от рождението на Стеван Сремац (1855–1906) – писател реалист. Основният белег на творчеството му е хуморът. Автор на повестите “Ивкова слава” (“Ивкова слава”, 1896), “Вукадин” (“Вукадин”, 1896), “Поп Чира и поп Спира” (“Поп Ђира и поп Спира”, 1898), “Зона Замфирова” (“Зона Замфирова”, 1907), на много разкази.

130 г.

- от смъртта на Светозар Маркович (1846–1875) – философ и литературен критик с особени заслуги за утвърждаване на реализма.

125 г.

- от рождението на Владислав Петкович-Дис (1880–1917) – поет символист.

95 г.

- от смъртта на Лаза Костић (1841–1910) – поет романтик. В творчеството му се наблюдава стремеж към митичното, библейското, античното. Известен е с това, че измисля нови думи, които влияят на авторите след него. Автор на поемата “Санта Мария делла Салуте” (“Santa Maria della Salute”, 1909) и много стихотворения. Преводач на Шекспир.

70 г.

- от рождението на Данило Киш (1935–1989) – писател. Завършва литература в Белград, но прекарва по-голямата част от живота си в Париж, където приключва жизненият му път. Основно място в творчеството му заема “малкият” човек. Много от романите му са повлияни от латиноамериканската литература на XX век. Сред творбите му са “Гробница за Борис Давидович” (“Grobnica za Borisa Davidovića”; 1976), “Гра-

дина, пепел” (“Bašta, pepeo, 1965); “Пясъчник” (“Peščanik”, 1972), “Поетика” (“Po-etika”, 1972) “Нощ и мъгла” (“Noć i magla”, 1983), “Енциклопедия на мъртвите” (“Enciklopedija mrtvih”, 1983) и др..

50 г.

- от смъртта на **Станислав Винавер** (1891–1955) – поет експресионист. Като поет започва творчеството си под знака на символизма. Автор е на “Манифест на експресионистическата школа” (“Манифест експресионистичке школе”, 1921). Есеистиката заема важно място в творчеството на Винавер. Той е автор на голям брой есета, критики, фейлетони, статии.

45 г.

- от смъртта на **Александър Белич** (1876–1960) – лингвист. Председател на Сръбската академия на науките повече от двадесет години. Централна личност в сръбското езикознание през първите шестдесет години на XX век, която оставя след себе си многобройни ученици, продължили неговата дейност. Изследва сръбския език, сравнителната граматика на славянските езици, проблеми на общото езикознание.

30 г.

- от смъртта на **Иво Андрич** (1892–1975) – писател реалист. Учи философия във Виена, Краков и Грац, където получава докторска степен през 1924 г. Започва да публикува творбите си през 1911 г. – предимно поезия и проза. От 1920 до 1941 г. е посланик на Кралство Югославия в Германия. Дебютира като поет с “Екс ponto” (“Ex Ponto”, 1918) и “Вълнения” (“Nemiri”, 1920). През 1945 г. излизат трите му романа “Мостът на Дрина” (“Na Drini ćuprija”), “Травнишка хроника” (“Travnička hronika”) и “Госпожицата” (“Gospođica”). Други от по-известните му произведения са “Прокълнатият двор” (“Prokleta avlija”, 1954), сборниците с разкази “Неспокойни години” (“Nemirne godine”, 1953), “Знаци” (“Znaci”, 1951) и мн. др. През 1961 г. получава Нобелова награда. Андрич е преведен на почти всички езици.

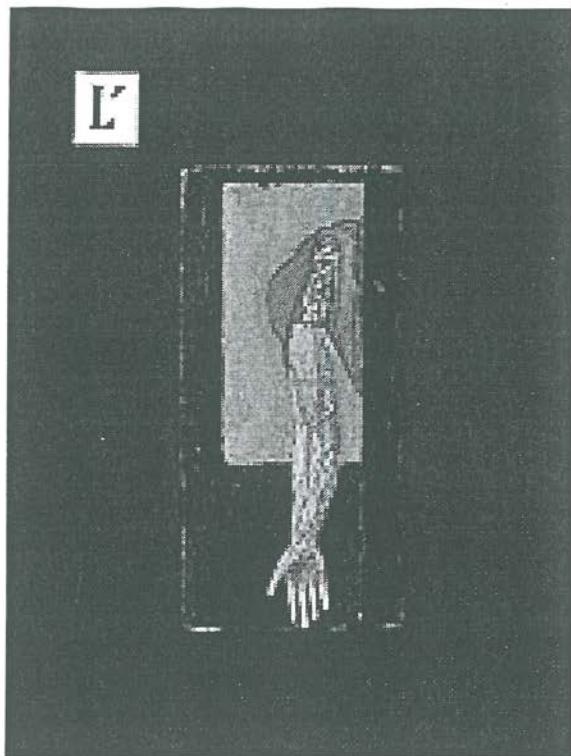
25 г.

- от смъртта на **Душан Матич** (1898–1980) – поет и художник авангардист. Автор на фотоколажите “Мътен лов в бистра вода” (“Mutan lov u bistroj vodi”, 1930), “Аз съм по-нисък от пясъка тази нощ” (“Ja sam niže po pesak ove noći”, 1931–1932), на фотомонтажа и предговора към поемата на А. Вучо “Подвизите на дружината “Пет петлета”” (“Podvizi družine “Pet petlića”, 1933). Съвместно с О. Давичо и Дж. Костич пише “Положението на надреализма в обществения процес” (“Položaj nadrealizma u društvenom procesu”, 1931), заедно А. Вучо издава поемата

“Мария Ручара” (Marija Ručara”, 1935). Автор е на стихосбирките “Багдала” (“Bagdala”, 1954), “Събуждане на материјата” (“Buđenje materije”, 1959) и др., на книгата със спомени “Миналото продължава дълго” (“Prošlost dugo traje”, 1977), много есета, философски и критически статии и радиосценарии.

20 г.

- от смъртта на Александар Вучо (1897–1985) – поет сюрреалист. Автор на редица стихосбирки, между които “Покрив над прозореца” (“Кров над прозором”, 1926), на поемите “Хумор Заспало” (“Хумор Заспало”, 1930), “Неменикъщи” (“Неменикуће”, 1932), “Кирил и Методий” (“Ćirilo i Metodije”, 1932), на детската поема «Подвзите на дружината “Пет петлета”» («Подвази дружине “Пет петлића”», 1933) и на романа “Корен на зрението” (“Корен вида”, 1928). Редактор е на списанието “Наша стварност” (“Наша стварност”, бълг. “Нашата действителност”).

Душан Матич, Александър Вучо, *L*, 1930